2025/823

2025 4 28

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2025/823

2025 m. balandžio 25 d.

dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę Šiaurės Makedonijos Respublikos kariuomenei remti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/509 ([1]) nustatyta Europos taikos priemonė (toliau – ETP), pagal kurią valstybės narės finansuoja Sąjungos veiksmus pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP), kad būtų išsaugota taika, užkirstas kelias konfliktams ir stiprinamas tarptautinis saugumas, vadovaujantis Sutarties 21 straipsnio 2 dalies c punktu. Visų pirma, remiantis Sprendimo (BUSP) 2021/509 1 straipsnio 2 dalimi, ETP turi būti naudojama pagalbos priemonių, pavyzdžiui, veiksmų trečiųjų valstybių ir regioninių bei tarptautinių organizacijų pajėgumams, susijusiems su kariniais ir gynybos reikalais, stiprinti, finansavimui;

(2) remdamasi 2001 m. pasirašytu ir 2004 m. įsigaliojusiu Stabilizacijos ir asociacijos susitarimu bei 2020 m. pradėtomis stojimo derybomis su Šiaurės Makedonijos Respublika (toliau – Šiaurės Makedonija), Sąjunga yra įsipareigojusi palaikyti glaudžius santykius remiant stiprią, nepriklausomą ir klestinčią Šiaurės Makedoniją;

(3) Sąjunga pripažįsta Šiaurės Makedonijos prisiderinimą prie Sąjungos BUSP, taip pat Šiaurės Makedonijos indėlį į Sąjungos bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP), įskaitant jos dalyvavimą BSGP misijose bei operacijose ir ES greitojo reagavimo pajėgose pagal greitojo dislokavimo pajėgumų programą;

(4) 2022 m. kovo 21 d. Sąjunga patvirtino Strateginį kelrodį, siekdama tapti stipresne ir pajėgesne saugumo užtikrintoja, be kita ko, dažniau naudojant ETP partnerių kariniams ir gynybos pajėgumams remti;

(5) 2024 m. gruodžio 18 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo Briuselio deklaracijoje Sąjungos ir jos valstybių narių vadovai, pasikonsultavę su Vakarų Balkanų vadovais, dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą toliau plėtoti ir stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje ir toliau didinti saugumą ir atsparumą regione naudojant ETP;

(6) 2025 m. vasario 24 d. Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai gavo Šiaurės Makedonijos prašymą Sąjungai modernizuoti Šiaurės Makedonijos kariuomenės įrangą, daugiausia dėmesio skiriant jos lengvųjų pėstininkų bataliono grupei;

(7) paramos priemonės turi būti įgyvendinamos atsižvelgiant į Sprendime (BUSP) 2021/509 išdėstytus principus bei reikalavimus, visų pirma laikantis Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP ([2]) ir vadovaujantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis;

(8) Taryba dar kartą patvirtina esanti pasiryžusi saugoti, propaguoti ir užtikrinti žmogaus teises, pagrindines laisves bei demokratinius principus ir stiprinti teisinę valstybę bei gerą valdymą laikantis Jungtinių Tautų Chartijos, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos ir tarptautinės teisės, visų pirma, tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

([1]) 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528 (OL L 102, 2021 3 24, p. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

([2]) 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

1 straipsnis

Nustatymas, tikslai, taikymo sritis ir trukmė

1. Nustatoma pagal Europos taikos priemonę (toliau – ETP) finansuotina paramos priemonė (toliau – paramos priemonė), pagal kurią teikiamos paramos gavėjas yra Šiaurės Makedonija (toliau – paramos gavėjas).

2. Paramos priemonės tikslai yra:

a) stiprinti Sąjungos ir Šiaurės Makedonijos bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje;

b) prisidėti prie Šiaurės Makedonijos kariuomenės saugumo ir gynybos pajėgumų stiprinimo, siekiant didinti nacionalinį saugumą ir atsparumą ir taip geriau apsaugoti civilius gyventojus krizių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais;

c) stiprinti Šiaurės Makedonijos pajėgumus, susijusius su jos dalyvavimu Sąjungos bendros saugumo ir gynybos politikos misijose bei operacijose ir greitojo dislokavimo pajėgumų programoje.

3. Siekiant 2 dalyje išdėstytų tikslų, pagal paramos priemonę finansuojama mirtinai jėgai naudoti neskirta šių rūšių įranga:

a) technologijos, susijusios su žvalgyba, stebėjimu ir iššvalgymu ir elektronine kova;

b) judumo ir inžinerinės transporto priemonės;

c) ryšių ir informacinės sistemos ir

d) kovinio rengimo įranga.

Pagal paramos priemonę taip pat finansuojamos susiję reikmenys ir paslaugos, įskaitant, jei reikia, techninį mokymą.

4. Paramos priemonės taikymo trukmė yra 36 mėnesiai nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

2 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Finansinė orientacinė suma, skirta su paramos priemone susijusioms išlaidoms padengti, yra 15 000 000 EUR.

2. Visos išlaidos tvarkomos vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509 ir laikantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklių.

3 straipsnis

Susitarimai su paramos gavėju

1. Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) sudaro būtinus susitarimus su paramos gavėju, kad užtikrintų, jog paramos gavėjas laikytųsi šiuo sprendimu nustatytų reikalavimų ir sąlygų – tai yra paramos teikimo pagal paramos priemonę sąlyga.

2. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos, įpareigojančios paramos gavėją užtikrinti:

a) kad pagal paramos priemonę remiami Šiaurės Makedonijos kariuomenės daliniai laikytųsi atitinkamos tarptautinės teisės, visų pirma, tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės;

b) tinkamą ir veiksmingą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto naudojimą tais tikslais, kuriais jis buvo suteiktas;

c) pakankamą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto priežiūrą, siekiant užtikrinti to turto tinkamumą naudoti ir prieinamumą operacijoms per visą jo gyvavimo ciklą;

d) kad joks pagal paramos priemonę suteiktas turtas nebūtų prarastas arba nebūtų perduotas kitiems asmenims ar subjektams nei tuose susitarimuose nurodyti asmenys ar subjektai.

3. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos dėl paramos pagal paramos priemonę sustabdymo ir nutraukimo tuo atveju, jei nustatoma, kad paramos gavėjas pažeidė 2 dalyje išdėstytas pareigas.

4 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis yra atsakingas už užtikrinimą, kad šis sprendimas būtų įgyvendinamas vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509, taip pat kad šis sprendimas būtų įgyvendinamas laikantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklių ir pagal ETP įgyvendinamoms paramos priemonėms būtinų priemonių ir kontrolės priemonių vertinimo bei nustatymo integruotos metodinės sistemos.

2. 1 straipsnio 3 dalyje nurodytą veiklą įgyvendina *Défense Conseil International* – DCI Group.

5 straipsnis

Stebėsena, kontrolė ir vertinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis stebi, kaip paramos gavėjas vykdo 3 straipsnyje išdėstytas pareigas. Vykdant tą stebėseną užtikrinamas informuotumas apie 3 straipsnyje išdėstytų pareigų pažeidimų aplinkybes bei riziką ir padedama užkirsti kelią tokiems pažeidimams, įskaitant tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos galėtų įvykdyti pagal paramos priemonę remiami Šiaurės Makedonijos kariuomenės daliniai.

2. Įrangos ir reikmenų kontrolė po išsiuntimo organizuojama taip:

a) pristatymo patvirtinimas: perduodant nuosavybę galutinio naudotojo pajėgos turi pasirašyti ETP pristatymo pažymėjimus;

b) ataskaitų apie inventorių teikimas: paramos gavėjas kasmet turi pateikti nurodytų objektų inventorizacijos ataskaitą; tai daroma iki tol, kol Politinis ir saugumo komitetas (toliau – PSK) nusprendžia, kad tai nebėra būtina;

c) apsilankymai vietoje: paramos gavėjas, gavęs prašymą, turi vyriausiajam įgaliotiniui ir ETP auditoriams suteikti galimybę atlikti patikrinimus vietoje ir ETP auditus.

3. Užbaigus paramos priemonės įgyvendinimą, vyriausiasis įgaliotinis atlieka galutinį vertinimą, kad įvertintų, ar paramos priemonė padėjo pasiekti 1 straipsnio 2 dalyje nurodytus tikslus.

6 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Įgyvendinimo laikotarpiu, vadovaudamasis Sprendimo (BUSP) 2021/509 63 straipsniu, vyriausiasis įgaliotinis PSK teikia šešių mėnesių ataskaitas dėl paramos priemonės įgyvendinimo. Paramos priemonių administratorius reguliariai informuoja Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigtą Priemonės komitetą apie pajamų ir išlaidų vykdymą pagal to sprendimo 38 straipsnį, be kita ko, teikia informaciją apie susijusius tiekėjus ir subrangovus.

7 straipsnis

Sustabdymas ir nutraukimas

1. Vadovaudamasis Sprendimo (BUSP) 2021/509 64 straipsniu PSK gali nuspręsti visiškai ar iš dalies sustabdyti paramos priemonės įgyvendinimą.

2. PSK gali rekomenduoti Tarybai nutraukti paramos priemonės taikymą.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2025 m. balandžio 25 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. SZŁAPKA